

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-5Csp/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121566847
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2025:6121566847.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobcu R Collectors s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpeného Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX C., právne zastúpenej Mgr. Ondrejom Barnom, advokátom, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, o zaplatenie sumy 13 156,22 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Žalovanej priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Pôvodný žalobca 365.bank, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, sa podanou žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 03.12.2021 domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 13 156,22 eura s prísl. Vec bola následne dňa 11.05.2023 postúpená Okresnému súdu Svidník.

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. SK-5Csp/23/2023-161 zo dňa 19.12.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.01.2024, súd na návrh žalobcu zo dňa 14.12.2023 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu vstúpil terajší žalobca.

3. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 14.8.2017 uzatvoril žalobca (do 2.7.2021 podnikajúci pod obchodným menom: Poštová banka, a.s.) so žalovanou zmluvu o úvere č. 1799147474 (ďalej len „Úverová zmluva“). Na základe Úverovej zmluvy žalobca poskytol v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 15 500 eur. Žalovaná načerpala úver dňa 14.8.2017. Podľa Úverovej zmluvy je v prípade nesplácania úveru žalobca oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalovaná poskytnutý úver riadne nesplácala, napriek tomu že žalobca upozornil žalovanú na jej omeškanie so splácaním úveru a možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Keďže žalovaná úver nesplácala, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 23.11.2020 a požiadal žalovanú o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Žalovaná do zosplatenia uhradila na úver sumu 6 582,27 eura, z čoho pripadlo na: istinu 2 343,78 eura, úroky 4 202,49 eura, poplatky a poistné 36 eur. Prehľad splátok vyplýva z aktuálneho stavu úveru z bankového informačného systému vedeného v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov. Istina pohľadávky tak predstavuje: 13 156,22 eura (15 500 eur - 2 343,78 eura). Žalobca si uplatnil nárok na zvyšnú časť neuhradených úrokov podľa úverovej zmluvy v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (čl. 2 ods. 2 CSP; bližšie časť III.). Celkové úroky, ktoré mala na úver žalovaná zaplatiť predstavovali v zmysle amortizačnej tabuľky sumu

9 193,03 eura (celkové náklady 24 693,03 eura - istina 15 500 eur). Vzhľadom na doteraz zaplatené úroky predstavujú nezaplatené úroky sumu spolu vo výške 4 990,54 eura (9 193,03 eura – 4 202,49 eura). Žalobca si zároveň uplatnil neuhradené poplatky vo výške 36 eur, ktoré predstavujú reálne náklady spojené s vymáhaním úveru (zasielané upomienky a zospláňujúce výzvy žalovanej). Žalobca si uplatnil zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % p.a., a to iba zo sumy nesplatennej istiny úveru. Žalobca teda nepožadoval zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy úrokov a poplatkov, na ktoré žalobcovi vznikol nárok do a po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru.

4. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/129/2021 zo dňa 14.09.2022. Odvolací súd v jednom zo svojich zrušujúcich uznesení sp. zn. 22CoCsp/28/2024 zo dňa 27.03.2025 vyslovil v podstate prvýkrát právny názor k rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu ohľadom neplatnosti zosplatenia úveru, čo sa týka aj tejto veci, v podstate pri tejto právnej otázke a zároveň zhrnul všetky doterajšie rozhodnutia Najvyššieho súdu, pričom sa vysporiadal aj s jedným opozitným rozhodnutím Najvyššieho súdu, konkrétne k posúdeniu aplikácie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Existuje rozhodovacia prax Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/2/2023, sp. zn. 5Cdo/197/2022 a sp. zn. 6Cdo/15/2023, pričom tieto rozhodnutia jednoznačne hovoria o tom, že musí existovať konkrétny údaj o konkrétnej splátke, ktorá spôsobuje predčasnú splatnosť úveru. Taktiež sa vyjadruje odvolací súd aj k opozitnému rozhodnutiu 1Cdo/123/2022 a považuje ho v podstate za ojedinelý vyslovený právny názor. Žalovaná je toho názoru, že ide o zjednotenie rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu v tejto zásadnej právnej otázke a má to za následok neplatnosť zosplatenia úveru. Pokiaľ ide teda o tento argument, považuje ho za správny s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu. Pokiaľ ide o ďalšie argumenty, uviedla, že posudzovaný úver, ktorý je poskytnutý na základe tejto zmluvy považuje za bezúročný a bez poplatkov a to z dôvodu nesplnenia základného predpokladu, ktorý je vyžadovaný pri všetkých poskytovaných úveroch plošne a to je posúdenie schopnosti splácať úver. Z pohľadu dodávateľa je táto povinnosť obligatórna, pričom v danom prípade nemožno túto skutočnosť posudzovať len izolovane, ale je potrebné ju posudzovať aj v kontexte s ďalšími dôkazmi, konkrétne z predložených výpisov z dát dopytu, v ktorých jednoznačne vyplýva, že pôvodní dlžníci mali v tom čase viacero odmietnutých a odvolaných žiadostí o úver a ich zostávajúca suma, ktorú museli v tom čase zaplatiť je 14 822 eur. Z týchto dôvodov je možné konštatovať, že veriteľ nespĺnil predpoklad s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať úver, a teda takýto nedostatok je možné považovať za hrubé porušenie jeho povinnosti. Navyše poukázala aj na žiadosť o poskytnutie úveru, v ktorej pri mesačných splátkach iných úverov a pôžičiek je uvedené pri pôvodných dlžníkoch 0 eur napriek tomu, že zo zmluvy jasne vyplýva, že boli len refinancované 3 úvery. Pokiaľ ide o túto skutočnosť, toto pochybenie je zhodné aj s tzv. reťazenými zmluvami alebo teda zmluvami, ktoré predchádzajú tomuto posudzovanému úveru, a to zmluva č. 176 494 0166 a taktiež zmluva č. 159 339 7227, pričom obe tieto zmluvy jednak refinancovali skoršie úvery od iných veriteľov a jednak boli poskytnuté pri vypísaní žiadosti alebo pri obsahu žiadosti, v ktorej je uvedené, že výška doteraz splácaných mesačných splátok je 0 eur. Ide teda o rovnaké závažné pochybenie a aj tieto skoršie zmluvy je možné považovať za bezúročné alebo úvery za bezúročné a bez poplatkov. Pokiaľ ide o reťazenie úverov, poukázala na skutočnosť, že je potrebné nahliadať na tento právny vzťah tak, že ide o jeden celok, pretože zmluva, ktorá je predmetom tohto konania, by nikdy nemala parametre ako sú uvedené, teda istinu až 15 500 eur, ak by nerefincovala skoršie úvery. Ak veriteľ chce v podstate zaplatiť zvyšok istiny úveru v inej banke, tak na túto skutočnosť musí disponovať právnym titulom, čo predstavuje v praxi predčasné splatenie úveru. O takéto predčasné splatenie žiada samotný spotrebiteľ svoju banku a v prípade, kedy dochádza k predčasnému splateniu úveru iná banka musí v tomto čase disponovať jednoznačnou listinou o tom, že takto spotrebiteľ urobil a údajmi najmä o zostatku úveru a platobnom mieste. V danom prípade žalobca žiadnym spôsobom nezhojil tieto nedostatky a nedoručil súdu žiadne listiny, ani netvrdil inú skutočnosť, ktorá by spochybňovala procesnú obranu žalovanej, teda, že vo vzťahu k posudzovanej zmluve pri spotrebnom úvere D. E., v časti 2 a 3 zmluvy, je zostatok úveru 2 876 eur, ktorý sa mal údajne vyplatiť v D. E., titulom skoršieho úveru. K tomu však absentuje akýkoľvek dôkaz, a preto podľa názoru žalovanej žalobca v tejto časti neunesol čo do poskytnutia istiny úveru dôkazné bremeno, teda sa domnievala, že je potrebné vyhodnotiť túto skutočnosť tak, že žalobca neposkytol úver v takejto výške. Rovnako v súvisiacich zmluvách, ktoré predchádzali posudzovanej zmluve, takúto skutočnosť nepreukázal ani pri ďalšom úvere D. E. 2 969 eur, resp. Slovenská sporiteľňa 7 928 eur. Je preto potrebné sa domnievať, že takéto úvery neboli preukázané, a teda, že žalobca reálne nepreukázal poskytnutie istiny v tejto výške. Spolu ide o sumu 13 773 eur a táto suma už prevyšuje aj sumu požadovaného nároku žalobcu v tomto konaní. Keďže ide o bezúročný a bezpoplatkový úver, resp. aj ďalšie súvisiace zmluvy s poukazom na toto konštatovanie považovala žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú a navrhla ju zamietnuť.

5. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o úvere č. 1799147474 zo dňa 14.08.2017, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1764940166 zo 07.06.2017, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1593397227 z 13.11.2015, Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 26.10.2020, Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 23.11.2020, Žiadosťou o spotrebiteľský úver zo dňa 04.08.2017, Žiadosťou o spotrebiteľský úver zo dňa 13.11.2015 a Žiadosťou o spotrebiteľský úver zo dňa 07.06.2017.
6. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.
7. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.
8. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.
9. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.
10. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.
11. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.
12. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.
13. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.
14. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.
15. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.
16. Podľa § 150 ods. 1, 2 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

17. Podľa § 151 ods. 1, 2 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

18. Podľa § 187 ods. 1, 2 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

19. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

20. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

21. Žalobca dňa 14.8.2017 uzatvoril (do 2.7.2021 podnikajúci pod obchodným menom: Poštová banka, a.s.) so žalovanou zmluvu o úvere č. 1799147474 (ďalej len „Úverová zmluva“). Na základe Úverovej zmluvy žalobca poskytol v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 15 500 eur. Žalovaná načerpala úver dňa 14.8.2017. Podľa Úverovej zmluvy je v prípade nesplácania úveru žalobca oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalovaná poskytnutý úver riadne nesplácala, napriek tomu že žalobca upozornil žalovanú na jej omeškanie so splácaním úveru a možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Keďže žalovaná úver nesplácala, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 23.11.2020 a požiadal žalovanú o okamžité splatenie celého zostatku úveru. Žalovaná do zosplatenia uhradila na úver sumu 6 582,27 eura, z čoho pripadlo na: istinu 2 343,78 eura, úroky 4 202,49 eura, poplatky a poistné 36 eur. Prehľad splátok vyplýva z aktuálneho stavu úveru z bankového informačného systému vedeného v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov. Istina pohľadávky tak predstavuje: 13 156,22 eura (15 500 eur - 2 343,78 eura). Žalovaná túto sumu žalobcovi doposiaľ nezaplatila.

22. K neplatnosti zosplatenia úveru súd uvádza, že rozhodovacia prax v tejto otázke je prostredníctvom rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR zjednotená. Súd poukazuje na najnovšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu práve k otázke vnímania neplatnosti jednostranných právnych úkonov veriteľa, jeho povinnosti, ktorú musí splniť pri postupovaní pohľadávky a najmä na názor odvolacieho súdu k otázke posudzovania už vysloveného právneho názoru Najvyšším súdom SR v rozhodnutiach, ktoré sú názorovo opačné v rovnakej právnej otázke, ktorá je nosnou otázkou aj v tomto konaní.

23. Odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 22CoCsp/28/2024 uznesením z 27.03.2025 zrušil rozsudok Okresného súdu Humenné, sp. zn. 13Csp/46/2024-124, zo 16.09.2024, ktorý posúdil otázku platnosti jednostranných právnych úkonov veriteľa kladne, teda že pôvodný veriteľ platne vyhlásil okamžitú splatnosť celého úveru jednorázovo a na to nadväzujúce postúpenie pohľadávky spĺňa všetky atribúty platnosti. Argumentácia v odvolacom konaní bola obsahovo totožná ako argumentácia, ktorá je produkovaná procesnou obranou žalovanej. Odvolací súd tento vyhovujúci rozsudok zrušil a uviedol že: „22. Z určujúceho hľadiska je potrebné zdôrazniť, že vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru je právom (nie povinnosťou) veriteľa, ktorý tak môže učiniť pre ktorúkoľvek, a to aj jedinou splátku; samozrejme za splnenia zákonom predpokladaných podmienok. Predmetný absolútne zásadný dôsledok, ktorý môže veriteľ dosiahnuť pre nezaplatenie čo i len jednej splátky, podmienuje nutnosť naleziteho zedefinovania práve tej konkrétnej splátky, od ktorej včasného nesplnenia sa zosplatenie celého úveru má odvíjať. V danej spojitosti treba konsultovať, že účelom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je aj poskytnutie možnosti spotrebiteľovi odvrátiť dôsledok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, a to zaplatením splátky, pre ktorú k takeľmuto mimoriadnemu úkonu zo strany veriteľa môže dôjsť. Okolnosť naleziteho zedefinovania konkrétnej splátky je rovnako relevantná z hľadiska využitia predmetného oprávnenia veriteľa, ktoré je podľa § 565 Občianskeho zákonníka časovo limitované do splatnosti najbližšej splátky. Veriteľ má pritom právo vybrať si, pre nezaplatenie ktorej splátky bude požadovať úhradu celého dlhu. Tento výber je ale spojený s povinnosťami dodržať zmienuť lehotu. Napokon, vymedzenie „zročnosti nespĺnenej splátky“ je významné taktiež vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka v spojení so závermi súvisiacej judikatúry Najvyššieho súdu SR; bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR R 29/2023. Na základe rozoberaneho je nutné vysloviť, že ak upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nevymedzuje splátku, ktorej nezaplatenie je určujúce pre využitie oprávnenia zosplatiť úver, nie je možný iný záver, než konsultovanie neplatnosti daného právneho úkonu pre jeho neurčitost. Obdobne treba uvedené aplikovať aj pre nadväzujúci úkon - vyhlásenie mimoriadnej splatnosti u

úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka. (porovnaj rozsudok Krajskeho súdu v Žiline sp.zn. 10CoCsp/14/2024 z 27.02.2025).“

24. V tejto časti teda odvolací súd definoval rozsah povinnosti pri využití práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vysvetlil obsah tohto ustanovenia z praktického hľadiska sledovaného zákonodarcom.

25. Osobitne dôležitým je nadväzujúci text tohto uznesenia odvolacieho súdu v znení:

„23. Podľa záverov Najvyššieho súdu SR vyjadrených v uznesení sp.zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024, cit.: „v prípade, ak zo strany veriteľa dojde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétne splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh.“

24. Podľa záverov Najvyššieho súdu SR vyjadrených v neskoršom uznesení sp.zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26.06.2024, cit.: „...v prípade, ak zo strany veriteľa dojde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétne splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne možno zosplatniť celý dlh. Identifikačná splátka je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premlčacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplatneniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatnený celý. Ak veriteľ označí iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celeho úveru,

možno byť spotrebiteľ pomylený a v dôsledku informačnej asymetrie možno byť poškodený.“

25. Rovnako, podľa záverov Najvyššieho súdu SR vyjadrených v uznesení sp.zn. 6Cdo/15/2023 zo dňa 25.09.2024 „...neuviedenie konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ realizoval výzvu na zaplatenie neuhradenej splátky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka malo za následok neplatnosť zosplatnenia úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo 14. decembra 2020 uzavretej medzi právnu predchodkyňou žalobkyne Slovenskou sporiteľnou a. s. ako postupcom a žalobkyňou ako postupníkom v zmysle § 39 v spojení s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky zo spotrebiteľskeho úveru na tretiu osobu v zmysle § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách, v dôsledku čoho odvolací súd správne skonsatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore.“

26. Odvolaciemu súdu je známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024, na ktoré poukazuje súd prvej inštancie, a podľa ktorého sa „dovolací súd nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikačná splátka, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu.“ Predmetné rozhodnutie je však rozhodnutím ojedinelým, na ktoré súdna prax Najvyššieho súdu SR nenadviazala; naopak, z citovaných rozhodnutí (ods. 25 až 27) vyplýva jednoznačný záver Najvyššieho súdu SR, že v prípade, ak zo strany veriteľa dojde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný na základe ust. § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už vo výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétne splátku, pre ktorú možno predčasne zosplatniť celý dlh.“

26. Odvolací súd teda zaujíma stanovisko aj k ojedinelej rozdielnej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR. Ide o ďalší doplňujúci argument odvolacieho súdu, ktorý vysvetlil, prečo je právny názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v odôvodnení rozhodnutia 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024 preferovaný pred odlišným právnym názorom iného senátu NS SR v rozhodnutí 1Cdo/123/2022 zo dňa 30.01.2024. Z hľadiska rozhodovacej praxe ide o ustálenie právneho názoru NS SR. Z uvedeného plynie jednoznačný záver o tom, že pre súd nižšieho stupňa je smerodajný názor produkovaný procesnou obranou žalovanej, ide o väčšinový právny názor k nosnej otázke v tejto veci. Aplikujúc tieto závery môže súd vyhodnotiť obsah jednostranných právnych úkonov tak, že tieto neobsahujú údaj o konkrétnej splátke, pre ktorú voči žalovanej pôvodný veriteľ vyhlásil okamžitú splatnosť celého úveru. Neplatnosť tohto právneho úkonu má za následok neplatnosť postúpenia pohľadávky. Zo žalobcom predložených dôkazov a to výzvy na

splatenie dlžnej časti úveru z 26.10.2020 ako aj výzvy na úhradu dlžnej sumy z 23.11.2020 nevyplýva presný údaj pre nezaplatenie ktorej splátky vyhlasuje veriteľ predčasnú splatnosť úveru.

27. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

28. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

29. K bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súd uvádza, že v súdnej veci podrobil dokazovaniu zmluvu o úvere. Podľa názoru súdu je úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobca k preukazovaniu jeho povinnosti zistiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver doložil do konania výpisy z registra klientskych informácií o pôvodných dlžníkoch. Aj z neskoršieho textu vyplýva, že žalobca ako banka už v minulosti poskytol pôvodným dlžníkom úver. Pre účely posúdenia bonity spotrebiteľov k posudzovanej zmluve je smerodajné, že žiadateľ A. B. a žiadateľka F. B. boli v tom čase starobnými dôchodcami s množstvom odmietnutých (8) a odvolaných (9) žiadostí o úver. Zostávajúca suma existujúcich záväzkov mala u oboch osôb predstavovať 14 822 eur a túto mali zaplatiť v 253 mesačných splátkach. Zároveň kreditné skóre malo byť v pásme F resp. E, teda išlo o rizikovejších klientov so splátkami po splatnosti. Navyše dlžník A. B. bol invalidným dôchodcom a ich spoločný príjem predstavoval 512 eur. Žalobca uviedol, že mesačné splátky iných úverov predstavovali u oboch dlžníkov 0 eur, napriek tomu, že v skutočnosti mali splácať až 3 úvery, ktoré boli touto zmluvou refinancované. Už z takto viditeľného nesúladu je možné určiť, že veriteľ nespĺnil základné požiadavky týkajúce sa splnenia jeho povinností pri uvádzaní relevantných údajov o bonite spotrebiteľa. Ide o hrubé porušenie povinnosti dodávateľa s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

30. K reťazeniu úverov súd uvádza, že z dostupných údajov doložených žalobcom vyplýva, že tento refinancoval skoršie splácané úvery pôvodných dlžníkov tak, že posudzovanou zmluvou predčasne splatil 3 skoršie živé úvery. Z toho ako sám neskôr v priebehu konania uviedol žalobca, refinancovanie sa týkalo dvoch úverov uzavretých medzi žalobcom a pôvodnými dlžníkmi - Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1764940166 zo 07.06.2017 s istinou úveru 3 100 eur a dlhom na zaplatenie 3 099,38 eura a Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1593397227 z 13.11.2015 s istinou úveru 10 000 eur a dlhom na zaplatenie 8 851,84 eura a tretím refinancovaným úverom mal byť úver poskytnutý Prima bankou a.s. so zostatkom na zaplatenie 2 876 eur. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1593397227 z 13.11.2015 s istinou úveru 10 000 eur vyplýva, že touto zmluvou mal byť refinancovaný skorší úver poskytnutý Slovenskou sporiteľňou a.s. vo výške 7 928 eur a zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 1764940166 zo 07.06.2017 s istinou úveru 3 100 eur vyplýva, že touto zmluvou mal byť refinancovaný skorší úver poskytnutý Prima bankou a.s. vo výške 2 969 eur. K uvedeným zmluvám priložil žalobca aj žiadosti s obdobne vyplneným obsahom, teda žalobca mal za to, že pôvodní dlžníci nemajú v čase podania žiadosti žiaden iný dlh alebo povinnosť splácať úver, hoci preukázateľne im chcel úver poskytnúť za účelom refinancovania, čo formálne deklaruje obsah jednotlivých zmlúv. Toto konanie má rovnako za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úverov, ktoré boli poskytnuté na základe týchto zmlúv. Bezúročnosť zmlúv je daná chybným uvedením údajov o výdavkoch v žiadostiach k zmluvám s koncovým číslom 474, 166 a 227, teda žalobca neskúmal bonitu, lebo uviedol v žiadostiach o spotrebiteľský úver vždy pri výdavkoch 0 eur (žiadosť k zmluve s koncovým číslom 474 – č.l. 127, žiadosť k zmluve s koncovým číslom 166 – č.l. 189 a žiadosť k zmluve s koncovým číslom 227 – č.l. 175 spisu). Je potrebné podotknúť, že poskytovaný úver, ktorý je predmetom tohto konania nie je jednorázovým konaním žalobcu a pôvodných dlžníkov. Strany konania uzavreli celkovo tri spotrebiteľské úverové zmluvy, v ktorých každou s nich refinancovali úvery najskôr od iných dodávateľov a neskôr, posudzovanou zmluvou ktorá je primárnym predmetom prieskumu aj vlastné, skoršie úvery.

Z uvedeného dôvodu musí dôjsť k prieskumu celého zmluvného vzťahu a to aj v širšom kontexte, lebo skôr uzavreté zmluvy boli podkladom pre uzavretie ďalšej zmluvy, na základe ktorej žalobca refinancoval úvery predošlé. Pokiaľ ide o refinancovanie skorších úverov poskytnutých na základe skorších zmlúv inými veriteľmi ako žalobcom, nie je doposiaľ zrejmé, ako sa žalobca dokázal vysporiadať so stanovením výšky nesplatenej istiny na tieto úvery, lebo do konania ani na základe osobitnej výzvy uskutočnenej na pojednávaní nedoložil žiaden taký dôkaz, ktorý by deklaroval, že disponoval v čase poskytovania úveru akoukoľvek listinou alebo informáciou od vtedy existujúcich veriteľov pôvodných dlžníkov. Za týchto okolností sú sumy uvedené v jednotlivých reťazených zmluvách pri refinancovaní iných ako žalobcových úverov nepreskúmateľné a žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. V súčte ide o 13 773 eur, čo prevyšuje sumu požadovaného nároku žalobcu v tomto konaní.

31. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

33. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Súd priznal žalovanej náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, pretože mala plný úspech vo veci a uplatnila si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predošlom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.